

SCI-CONF.COM.UA

SCIENTIFIC RESEARCH IN THE MODERN WORLD



**PROCEEDINGS OF III INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
JANUARY 12-14, 2023**

**TORONTO
2023**

ПРИВЕДЕННЯ ВНУТРІШНЬОГО ЗАКОНОДАВСТВА ДЕРЖАВ - ЧЛЕНІВ У ВІДПОВІДНІСТЬ ДО ПРАВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Задніпряна-Корінна Мар'яна Юрївна

к.ю.н., доцент

Національний університет харчових технологій

м. Київ, Україна

Вступ./ Introductions. Досліджуючи поняття «гармонізація» ми досить часто зустрічали поняття «уніфікація», адже як вважають вітчизняні вчені, саме уніфікація і гармонізація є основними способами правової інтеграції. Слід зазначити, що уніфікація і гармонізація відрізняються за своїм результатом та юридичною формою вирішення поставлених перед ними завдань. Але сутність цих двох понять є різною. В гармонізації відбувається зближення права і законодавства, усунення колізій, суперечностей, а при уніфікації - впровадження єдиних норм до різних національних правових систем, що набуде актуальності на наступному можливому етапі - асоційованому членстві в Європейському Союзі. Здійснюючи гармонізацію норм України з нормами країн-членів Європейського Союзу ми повинні чітко усвідомлювати, що даний процес має односторонній характер наближення, відповідно до якого законодавство України зближується з законодавством Європейського Союзу. Адже саме зміни в національному законодавстві необхідні для входження до Європейського Союзу. Процес гармонізації призводить до перенесення положень частини актів Європейського Союзу до правової системи країни-реципієнта.

Ціль роботи./ Aim Гармонізація законодавства досить часто використовується у праві Європейського Союзу для характеристики процесу приведення внутрішнього законодавства держав - членів у відповідність до права Європейського Союзу та здійснюється з метою узгодження національних норм, щоб вони створювали однакові правові умови для діяльності суб'єктів

господарювання на внутрішньому ринку Європейського Союзу. Досить велика кількість авторів вважають, що термін потрібно відрізнити від уніфікації, бо саме за уніфікацією хоч і створюються однакові правові умови для суб'єктів господарювання, але це досягається шляхом ухвалення відповідних актів інститутами Європейського Союзу, що безпосередньо регулюють поведінку суб'єктів господарювання і не передбачають узгодження з ними актів національного законодавства.

Матеріали та методи./Materials and methods. Аналітико-методологічне забезпечення процесу гармонізації національного права з правом Європейського Союзу у державах-кандидатах включає такі елементи: широкомасштабне вивчення права Європейського Союзу, в тому числі його природи, джерел права, базових принципів дії у національних правопорядках держав-членів (верховенства, прямої дії і прямого застосування права Європейського Союзу); аналіз відповідності національного права праву Європейського Союзу в усіх сферах *acquis* (*acquis communautaire*); визначення критеріїв повної, часткової відповідності і невідповідності національних правових актів або цілих галузей права Європейського Союзу; визначення обсягу необхідних змін у законодавстві, стадій і пріоритетів наближення; визначення методів гармонізації залежно від джерел права Європейського Союзу.

Механізм гармонізації національного законодавства з європейським правом - це система організаційних та нормативно-правових елементів, що забезпечують встановлення уніфікованого порядку регулювання правовідносин у межах укладених суб'єктами гармонізації договорів шляхом імплементації положень договорів у національне законодавство.

Зміст процесу гармонізації принципів юридичної відповідальності є процес внесення змін та доповнень до існуючого законодавства України, а також прийняття нових нормативно-правових актів, що необхідні для виконання вимог, встановлених Європейським Союзом, розробка планів гармонізації законодавства України з законодавством Європейського Союзу,

забезпечення ефективних правових механізмів реалізації передбачених ними заходів, встановлення передбачених законом санкцій за їх не дотримання.

У таких країнах, як Польща, Естонія, Латвія, Чехія, Угорщина та в інших країнах останньої хвилі приєднання до Європейського Союзу питанню гармонізації законодавства приділяли значну увагу: розроблено спеціальну нормативно-правову базу та створені уповноважені державні органи для забезпечення координації політики в означеній сфері. Наприклад, при підготовці до вступу до Європейського Союзу Польщі «За ініціативи Підкомітету з гармонізації Комітету асоціації офіс TAIEH, підготував базу даних «Гармонограма», яка є англійським варіантом «Графіку заходів», доданого до резолюції № 133.95 Ради Міністрів. Ця база даних «Гармонограма» містила поновлювальну інформацію про стан впровадження конкретних актів Європейського Співтовариства у польське право. Зокрема розглядалось чотири рівні гармонізації права Європейського Союзу з польською правовою системою: повне впровадження права Європейського Союзу у право Польщі; часткове впровадження; відсутність впровадження; відсутність будь-яких положень польського права, які б імплементували право Європейського Союзу хоча б частково.

Досить часто термін «адаптація» вживають як близький до гармонізації. Відповідно до офіційних документів України адаптація означає приведення законів України та інших нормативно-правових актів у відповідність до *acquis communautaire*. Адаптація є складовою частиною правової інтеграції, що трактується як пристосування певних явищ до навколишнього середовища, умов існування або може проявлятися як зміна їх форм, змісту під впливом зовнішніх чи внутрішніх чинників.

Також «апроксимація» та «наближення» в правовій доктрині досить часто асоціюються з терміном «гармонізація». Саме «апроксимація» дає можливість заміни одних нормативних-правових актів іншими, а термін «наближення» означає досягнення рівня відповідності.

Термін «наближення» визначається відповідно до рекомендацій, що

зазначені в Білій книзі Європейської комісії 1995 р. шляхом зміни національного законодавства та приведення його у відповідність до актів Європейського Союзу, а також запровадження механізму їх реалізації. Термін «імплементация» досить часто зустрічається в офіційних документах Організації Об'єднаних Націй, але в правових доктринах Співдружності Незалежних Держав дане поняття має набагато ширше значення. Імплементация є синонімом поняття «реалізація», втілення норм міжнародного права у практичну діяльність держав та інших суб'єктів. З таким визначенням не можна погодитися повною мірою, адже, на наш погляд, імплементация виступає способом, а реалізація - формою буття правової норми. Трансформація означає, що міжнародні договори в результаті утвердження чи офіційного опублікування перетворюються на внутрішньо-державні закони.

Висновок. Отже, для визначення механізму гармонізації потрібно з'ясувати розбіжності, що існують у правовому регулюванні в Європейському Союзі і Україні; визначити пріоритетність усунення невідповідностей у праві України; визначити принципи, до яких необхідно внести зміни та доповнення і дослідити ті норми, які необхідно запровадити в Україні для гармонізації. Необхідно прийняти спеціальні закони щодо впровадження змін та доповнень до законодавства, це дасть змогу ідентифікувати положення законодавства України, впроваджені внаслідок гармонізації, полегшить роботу виконавчих органів влади з приведення підзаконів актів у відповідність до цих положень, та можливість спрощено вносити зміни та доповнення до законодавства. Ці закони повинні відображати предмет гармонізації.